

MARIE-LOUISE VON FRANZ

Pisica

O poveste despre
răscumpărarea
femininului

Povestea Pisicii • Călătoria
Fecioarei Maria • Pisica în
mitologie • Împărățiile •
Palatul Pisicii • Întoarcerea •
Exteriorizarea vocii
interioare • Pânza destinului
• Copacul alchimistului •
Depășirea tabuului

Traducere din limba engleză

SANDA ROȘESCU

NEMIRA

CUPRINS

<i>Prefață</i>	5
1. Introducere	7
2. Povestea pisicii	15
3. Călătoria la Maica Domnului	37
4. Pisica în mitologie	61
5. Împărățiile	72
6. Palatul pisicii	93
7. Întoarcerea	115

Pisică sacră din Egipt, anul 30 î.Hr. (British Museum, nr. 64391)

2

POVESTEA PISICII

Am ales o poveste culeasă în România, *Pisica*¹, pentru a vedea cum ne pot ajuta motivele arhetipale să înțelegem psihologia individuală atunci când încercăm să le privim într-un mod obiectiv :

A fost odată ca niciodată un împărat care era atât de bogat, încât nu știa ce să mai facă cu bogățiile lui. Cu toate astea, nu era fericit, fiindcă nu avea copii. Într-o zi a întrebato pe nevasta lui:

– De ce ești supărată?

– Dragul meu soț, aș vrea să mă sui în caleașcă și să mă plimb prin împărăție.

– Așteaptă, i-a spus împăratul, am să-ți construiesc o corabie.

Și a dat pe loc poruncă să i se construiască cea mai frumoasă corabie din lume. La soare te puteai uita, dar la o asemenea minune, ba.

Când totul a fost gata, i-a spus împărătesei:

¹ MDW, *Zigeuner Märchen*, Nr. 41, Eugen Diederichs Verlag, Düsseldorf–Köln, 1962. [Abrevierea MDW se referă, aici și în continuare, la culegerea *Die Märchen der Weltliteratur* („Basme din literatura lumii”).]

– Măine poți să pleci, corabia e pregătită. Dar dacă nu rămâi însărcinată, să nu te mai întorci și să nu mai cutezi vreodată să apari dinaintea ochilor mei, a adăugat el.

Împărăteasa și cele două slujitoare ale ei au pornit într-o lungă călătorie pe mare în timpul căreia nu au văzut alte corăbii sau insule, ci doar apă nesfârșită. Într-o noapte însă s-a lăsat o ceață groasă urmată de o furtună care a zgâlțâit corabia din toate încheieturile, iar dimineața, când ceața s-a risipit și furtuna s-a liniștit, împărăteasa a văzut în depărtare un palat imens ce se înălța din ape. Cele două slujitoare i s-au alăturat, s-au minunat și ele, și întrucât nu mai aveau prea multe merinde pentru drum, s-au hotărât să se oprească puțin la palat. Când au ajuns acolo, împărăteasa le-a trimis înainte pe slujitoare, iar când s-au întors, le-a întrebat:

– Cine locuiește în palatul ăsta?

Ele i-au răspuns că Maica Domnului locuiește acolo și, auzind asta, nu au mai îndrăznit să intre.

Atunci împărăteasa le-a împins la o parte și a intrat ea. În curte a văzut un măr minunat cu fructe de aur și a fost deodată cuprinsă de pofta de a mânca un măr. Le-a spus slujitoarelor:

– Dacă nu mănânc pe loc unul din merele astea, am să mor.

Slujitoarele au încercat să se apropie de pom, dar nu au reușit să culeagă nici un măr. Între timp, împărătesei i s-a făcut rău, așa încât slujitoarele s-au dus din nou la pom, au reușit să fure unul și apoi au fugit cât de repede au putut ca să i-l dea împărătesei. Împărăteasa a mușcat din măr și a vomitat pe loc. Se simțea, dintr-odată, de parcă ar fi fost însărcinată în șase luni. Nespus de fericită, le-a spus însoțitoarelor ei:

– Să ne întoarcem repede acasă, căci acum dorința mea a fost împlinită.

Dar, în acel moment, Maica Domnului s-a trezit și a văzut că din pomul ei lipsea cel mai frumos măr.

– Cine a îndrăznit să-l fure? a întrebat ea, și a rostit blestemul următor: Dacă din acest măr se va naște o fată, ea va străluci ca un soare. Dar la șaptesprezece ani, se va preface în pisică. Dumnezeu o va face să fie pisică. Atât pe ea, cât și pe toți

servitorii ei, și așa vor rămâne, până în ziua când un fiu de împărat îi va tăia capul. Atunci își vor recăpăta cu toții chipul uman. Dar până atunci va rămâne pisică.

Când împărăteasa s-a întors acasă însărcinată, împăratul s-a bucurat nespus. Când i-a venit sorocul, ea a născut o fetiță încântătoare și toată lumea a fost fericită. A crescut ca un copil obișnuit, dar în ziua când a împlinit șaptesprezece ani, pe când prânzea cu părinții ei, s-a prefăcut dintr-odată în pisică și a dispărut în pădure cu toți servitorii ei.

Altundeva, într-o țară îndepărtată, trăia un împărat care avea trei fii. Nevasta lui murise, iar el a căzut în patima băuturii. Și voind să scape de fiii săi, i-a chemat la el și le-a spus:

– Vă poruncesc să-mi aduceți o pânză de in atât de fină, încât să poți sufla prin ea și să o poți trece printr-o gaură de ac, și pe lângă asta, fiecare dintre voi să-mi aducă câte un dar. Așa voi afla care dintre voi e cel mai bun.

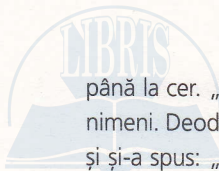
– Bine tată, să fie precum spui, i-au răspuns fiii și s-au dus într-un palat în pădure unde au chefuit și au petrecut împreună pentru ultima dată.

Au băut și au mâncat trei zile și trei nopți, apoi s-au despărțit făgăduindu-și că se vor întâlni din nou într-un an.

Fratele cel mare a ales drumul pe care el flămânzea, dar calul lui avea ce mânca. Singurul lucru pe care l-a întâlnit a fost un câțel frumos.

Fratele mijlociu a luat drumul pe care el avea ce să mănânce, dar calul rămânea flămând și a găsit o bucată de in care trecea printr-o gaură de ac mai gros, dar numai dacă trăgeai de ea cu putere.

Mezinul a ajuns într-o pădure întunecată, și deodată s-a pornit o ploaie atât de deasă că nu se mai vedea nimic. Era deznădăduit. Trei zile și trei nopți a plouat fără încetare. Era întuneric beznă. A treia zi dimineața, a început să ture și să fulgere, iar în lumina fulgerelor a văzut în fața lui un palat. Fiul cel mic și-a spus: „Nu pot să merg mai departe, mă opresc la palat. Fie ce-o fi, mă duc acolo.” Dar când a ajuns la palat, poarta era închisă și zidul din jurul palatului se înălța

până la cer. „Mor de foame!” a strigat el disperat, dar nu l-a auzit nimeni. Deodată a văzut o bucată de carne agățată deasupra porții și și-a spus: „Mă sui să o iau. Mi-e atât de foame, nu am mâncat nimic de-atâta vreme!” Dar această bucată de carne nu era făcută din carne, ci din pietre prețioase. S-a cățărat pe zid să o apuce, însă când a atins-o cu piciorul, nu și l-a mai putut desprinde de acolo.

Deodată a auzit răsunând un clopot și, de spaimă, a căzut la pământ. Atunci poarta s-a deschis, dar nu a văzut pe nimeni, doar mâna care o deschidea. A trecut pragul spunându-și: „Ei bine, intru, fie ce-o fi!”

S-a uitat în jur, nu era nimeni. În cele din urmă, a văzut într-o cameră o masă pe care era o lumânare și un pat. „Am să intru să mă usuc, sunt ud până la piele”, și-a spus el. Dar cum s-a așezat pe pat, au apărut deodată zece mâini fără corp, care au început să-l bată și să smulgă hainele de pe el. Mezinul nu știa ale cui sunt aceste mâini, nu vedea pe nimeni. În disperarea lui, a început să strige: „O Doamne! Cine mă bate în halul asta?” Când a rămas gol-goluț, mâinile s-au retras. Atunci a văzut pe masă bucate îmbelșugate și veșminte frumoase și s-a ospătat, apoi s-a îmbrăcat cu hainele primite. Acum se simțea mai bine. A doua zi, a intrat în altă cameră, întrebându-se ce i s-o mai întâmpla. Dar totul s-a petrecut așijderea. Mâinile l-au despuiat și l-au bătut, apoi i s-a dat de mâncare. A treia zi, împărăteasa pisicilor a dat poruncă slujitorilor ca el să fie adus în sala mare, unde totul era făcut din aur curat, și acolo i s-au dat veșminte de aur. După ce le-a îmbrăcat, o sută de pisici s-au pornit să cânte cu glasul și la felurite instrumente, iar fiul cel mic a fost așezat pe un tron de aur curat. Și când își spunea „Nu pricep deloc cine domnește aici”, a văzut lângă el o pisicuță foarte frumoasă așezată într-un coș de aur.

Împărăteasa pisicilor l-a desfătat pe tânăr cum a știut ea mai bine. Apoi, într-o noapte, după o sărbătoare, a ieșit din coșul ei și a anunțat întregii adunări:

– De acum înainte eu nu mai sunt stăpâna voastră. Stăpânul vostru va fi acest tânăr!

Și atunci toate pisicile s-au înclinat în fața lui.